VII. évfolyam Celldömölk 1911 április 23. 17. szám

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel. Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona. Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő: DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön. Ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

Sétapark Czelldömölkön japán stilusban.

Aki megtekinti Czelldömölköt, nem tagadhatja meg tőle a városi jellegét.

Utóbbi időbeni épitkezésünk, aszfaltozott utcáink, fényes világitásunk tanusitják ezt.

Vasuti gócpontunk élénk vasuti forgalmat, központi fekvésünk élénk kereskedelmi forgalmat biztosit részünkre, igy városunk hatalmas fejlődésre van hivatva, ha helyesen igazgattatik és vezettetik.

A meglevő kedvező körülmények dacára, mégis nagyon sok olyan dolgunk hiányzik, ami komoly akarattal, egymást megértéssel, egy kis utánajárással és áldozatkészséggel megszerezhető lenne.

Igy először is nincsen középiskolánk; nincsen gyáriparunk; nincsen katonaságunk stb. és végül, dacára annak, hogy városunk lakossága csupa intelligens elemekből áll, nincsen közfürdőnk.

Mindezen dolgok azonban sok pénzbe kerülnek és létesitésük részben nem is tőlünk függ s ezért nem is feszegetem őket.

Igazán csodálkoznom kell azonban azon, hogy intelligens lakosságunk nem vágyik egy sétapark után, ahol a lábadozó beteg a zöldben, fertőzetlen, pormentes üde levegőben sétálhatna és üdülhetne.

Ahol a gyermekek friss levegőben, zöld gyepen kijátszhatnák magukat a nélkül, hogy a szülőknek kocsik által való elgázolástól kellene rettegni.

Ahol — erdő teljes hiányában — majálist, vagy más nyári mulatságot lehetne tartani zöldben, a szabad természet ölén.

Ahol hetenként egyszer vagy kétszer térzene mellett szórakozhatnánk és a társadalmi érintkezést élénkithetnénk.

Hiszen városunkban tágasabb kertje csak egyes kiválasztottaknak van. — A szükre szabott telkeken levő többi apró kertek pedig oly közvetlen közel esnek a szemét és emésztő gödörhöz, hogy az udvar kigőzölgő miazmái megfertőzik a liliputikert levegőjét és nagyon csalódik az, aki azt hiszi, hogy egészséges üde levegőt szivkertjében.

Iparkodjunk tehát ki a fertőzetlen talaju szabad természetbe s ha már erdőnk nincsen, csináljunk parkot, a melyben vasárnap és bármikor szabad időnket tölthetjük.

Ezen park létesitéséhez nem kell miniszteri engedély, még megyei sem. Megcsinálhatja a polgárság, ha van benne egy kis életrevalóság és áldozatkészség.

Fogjunk tehát össze, csináljuk meg közös akarattal mi polgárok a saját erőnkből.

Városunk képviselő testülete helyesen fogja fel hivatását, egyhangu közgyülési határozattal átengedte a beszüntetett városi téglagyár területét sétapark céljára és egyidejüleg megszavazott 500 koronát is a munkálatok költségeire.

Az átengedett terület nem kedvező. Legnagyobb részben meredek partokból és vizzel telt, többé-kevésbbé mély gödrökből áll. Igen sok földmunkába fog

Greif Márton dalaihól.

Csak nem régen jelentették a szomoru hirt, hogy a németek legkiválobb lirikusa, *Greif Márton*, Kufsteinban, 72 éves korában meghalt. Benne, mint Feleki Sándor mondja, »a magyar nép lelkes, igaz hivét veszitettük el.« Százszoros, ezerszeres veszteség az ő halála mireánk nézve, tudván, mennyi áldáz ellensége van a magyarnak nemcsak itthon, a tulzó nemzetiségek armádiájában, hanem a külföldön is. A mi jeles Feleki Sándorunkat az elhalt poétához több mint husz éves barátság füzte s az általa megőrzött számos levélben és költeményben mindig hozzánk való vonzalmának és szeretetének áradozó szavakkal adott kifejezést.*) Legyen tehát áldás emlékén! — Alább közöljük Greif Mártonnak néhány kis versét Feleki Sándor kitünő forditásában.

*) Feleki Sándor a Budapesti Hirlapban kegyelettel emlékezett meg barátjáról, ennek halála alkalmából.

Petőfi.

Nem jelzi fényes emlék
A porló hamvakat,
De szentelt hirnevéből
Sugárzó fény fakad.

Bűbájos dalaiban
A hős föltámadott
S él a szabad hazában, —
Petőfi nem halott!

A Duna dicsérete.

A Duna mily csodaszép,
Hogyha hegyek közé lép.
Akár partján jársz bolyongva.
Akár hordoz a hab fodra:
Csak azt látod mindenképp,
A Duna mily csodaszép.

Magas kastély áll emitt,
Itt város emelkedik.
A szőlője hamar érik,
És a jó bort olcsón mérik.

Nem megyek én már odébb,
A Duna mily csodaszép.

Hát még a leánya mind,
Olyan kedvesen tekint!
Ahol jártam, ahol keltem,
Csupa szépre, jóra leltem.
Bár itt kunyhót vehetnék!
A Duna mily csodaszép.

Utolsó pihenés.

Igy képzelem siromat én:
Hüs csarnok völgynek mély ölén.
Virágillat átlengi azt,
Mig bent kis mécs hivón viraszt.

S a hátterében csöndesen
A szentelt hamvveder pihen,
Amelyet odahelyeze
Kedveseim gondos keze.

getése, hogy az beültethetésre alkalmas legyen.

Szabályos francia parkot ezen a területen bizony nem lehet csinálni; csináljuk ezért dimbes-dombos japánrendszerü parkot, tekervényes utakkal, csinosan elhelyezett fa és cserje kruppokkal és közben gyepes tisztásokkal.

A nehézségektől és a nagyobb munkától ne riadjunk vissza, fogadjuk a területet köszönettel, mert ha nagyon válogatósak leszünk és kedvezőbb, egyenes területet követelünk, akkor soha sem lesz sétakertünk.

Sietnünk is kell egy kicsit, mert én szeretnék a park létesitésénél kertész és előmunkás lenni. De már 69 éves vagyok s attól tartok, hogy ha én meghalok, ezen fáradságos és sok gonddal járó feladatra ingyen nem vállalkozik más.

A park létesitéséhez pénz kell és pedig nem is kevés, legalább 5000 korona.

A szükséges összegeket a következő módon vélem összehozhatni:

Aláirási iveket fogunk kibocsátani, amelyben a város polgárai 3 évi kötelezettséggel olyan évi összeget irnak alá, amelynek megfizetése nagy megerőltetésükbe nem kerül, de az aláirt összeget azután 3 éven át fizetni kötelesek.

Az aláirási összeg 1 koronánál kisebb nem lehet, fölfelé nincsen korlátozva. Minél gyorsabban gyülik a pénz, annál gyorsabban készül a park.

Azután hálás köszönettel fogadunk minden egyéb támogatást. Legyen az akár pénzbeli, akár munkabeli.

Fiatalságunk sem fog remélhetőleg visszavonulni a nemes cél támogatásától és rendez minden évben legalább egy mulatságot a sétapark-alap gyarapitása céljából.

Valami nagy bizottságot nem vélek célszerünek a vállalat élére állitani, mert félek a »sok bába« kezdetü közmondás eredményétől.

Elegendőnek vélek egy elnököt, egy pénztárnokot, egy ellenőrt és egy munkavezető kertészt, ez utóbbi, mint már fentebb emlitettem, szeretnék én lenni.

Ki fogjuk még kérni Stetka Péter mérnök ur szives támogatását is s meg vagyok győződve, hogy nem fogja azt megtagadni a vállalattól.

A beültetéshez szükséges fákat és cserjéket majd összekolduljuk a szomszédos vidéki erdőtulajdonos uraságoktól e célra 100—150 darab fenyőfát és egy nagy csomó fagyal-cserjét. Az eleven keritéshez szükséges gledicia és szederfa csemetéket ingyen fogjuk kapni a kormánytól.

Szóval iparkodni fogunk a parkot a lehető legolcsóbban megcsinálni; de kérem a polgárság szives támogatását, vagyis azt, hogy vegyen részt tömegesen az évi hozzájárulásban és ne fukarkodjék nagyon az évi összegek aláirásánál, mert pénz nélkül nem lehet parkot csinálni az adott kedvezőtlen területen.

Minden évben jelentést teszünk a végzett munkálatokról és pontos számadást adunk a befolyt pénzek hovafordításáról.

Fentiekben kifejtettem a sétapark létesitésére vonatkozó gondolataimat és tervemet s kérem polgártársaimat, gondolkozzanak a dolog felett és ha tervemet kivitelre alkalmasnak találják, irjanak alá bizonyos összeget.

Az aláirókat azután hirlapilag meghivom a városháza tanácstermébe értekezletre. Ott megválasztjuk a végrehajtó bizottságot és megbeszéljük a további teendőket

Göllmann Bódog.

A társadalom a gyermekvédelemben.

Semmiféle egyesület nem erősödhetik meg a társadalom erős támasza nélkül. A helyi társadalom emberbaráti tevékenysége a leggyakorlatibb gyermekvédelem. A gyermekvédelmi mozgalomban a társadalom még nagyon mostoha, sokan alig ismerik e védelmi egyesületek nemes működését. Sok az aratni való s kevés a munkás. Itt az idő, hogy toborozzuk össze a társadalom tényezőit. Aki velünk nem gyüjt, az szétszórni segit bennünket. Minden gyermekvédelem egyoldalu bürokratizmus a társadalom közremunkálása nélkül. A társadalom részvéte segiti elő a bő gyermekvédelmi aratást. Gyönyörü elv a gyermekvédelem, de meg kell annak alkotni pillérjeit is a lelkek tömöritésével, másként a finanszirozása lehetetlennek fog idővel bizonyulni. Eddig a társadalom főképpen csak a templomgyüjtés utján folyt be egyes hitfelekezeti gyermekvédelembe; néhány iskola rendezett ünnepséget javára. Ilyen ünnepséget az egész vonalon általánossá kellene tenni. Jótékony nőegyletek évenként szintén rendezzenek jótékonysági ünnepséget vagy bazárt. (E tekintetben a szombathelyi gyermekvédelmi egyesület elüljár talán az egész országban! Szerk.) megragadni, hogy a népakadémiákon a gyermekvédelemre tereljük a közönség figyelmét.

Az a szegény gyermek ugyanis a társadalom büneiért szenved! A gyermek lelke az Istené, az élete a hazáé s munkája a társadalomé.

Amint a társadalom a saját lelkesedéséből s áldozatkészségéből hoz erőt a gyermekvédelemnek; ha ahhoz kapcsolja saját erejét és szeretetét: az elhagyott gyermekek védelme biztositott lesz.

K. D

Krónika.

Igazán bámulatos némely embernek a tudása, és nem kevésbbé csodálatos, mily vonzóan, kedvesen, szivhez-észhez szólóan tudja bőséges tudását másokkal megismertetni! Szerencse, hogy nekünk, magyaroknak is szép számmal vannak ilyen kiválló *tudós* embereink. Ha ugynevezett »előkelő,« vagy »magas szinvonalon álló« folyóiratainkat, közben-közben ugyanilyen szinen álló hirlapjainkat lapozgatjuk, meggyőződünk állitásunk igazságáról. És elfogadjuk a Budapesti Hirlap egyik legjelesebb munkásának, aki nem régen *„Az örök kutforrások“* cim alatt egy rendkivül érdekes cikket irt, azt az axiómáját, hogy »a tudás a legigazabb gyönyörüség: annyi, mint megismerni a dolgok lényegét, uj igazságot kikutatni és urrá lenni mindeneken.«

»Ha határán a multaknak megáll gondolkodó agyunk és pihenőt, szünetet tart, elképedve fogja látni, hogy évezredek előtt is népek, küzdő, egymással vivódó emberiség állott szemben; millió ember élt, akit elsöpört az idő vihara, nem maradt meg belőle más egyéb, mint vékonyka porréteg csupán . . . És ez az összegyülemlett por alkotta utóbb földünk kemény kérgét és adott uj növénynek, uj friss erőnek életet . . .«

Azután igy folytatja: »A természet a maga óriás mérhetetlen birodalmával a legszebb és legtisztább költészet. Visszavisz bennünket a föld belsejébe és megmaradt csontokból vagy kőzetekből, állati vagy növényi maradványból elénk viszi, varázsolja a letünt kort és világot. Egy-egy óriás őskori állat előtt megállunk és miközben negyven méter hosszu csontvázát bámulva látjuk, embernagyságu agyarától ijedten hátrálunk, fölidézzük, fölhivjuk ujra a letünt világ elő alakjait.«

A rendkivül alapos és érdekes »előadás«-ból, lapunk terszüke miatt, még a következőket szakitjuk ki:

Mindnyájunk legfőbb törekvése olyanokkal élhetni együtt, a kiktől valamit tanulhatunk. Kiváló férfiak társaságát szivesen keressük föl és egész fiatalságunk legszebb ábrándja, hogy ott járhassunk-kelhessünk, a hol kiváló népek éltek és az ő emlékeik után kutatva, magunk is szellemben megerősödve és meggyarapodva, nálunknál értékesebb alkotásokkal véshessük be magunkat a históriába.

Hogy meg ne szünjék közöttünk és a mult között az összekötő kapcsolat, arra csak

egy mód van. Olvasni, forgatni, tanulmányozni a régiek irásait. Vannak olyan könyvek, a melyek annyi tudást és lelki tartalmat adnak, mint a legjobb tanitómesterek és szülőink. Az ilyen régi könyveknek köszönhetünk mindent. Ezek a könyvek a mi jelenlegi életünknek és tudásunknak gyökerei. Ezekből sarjadtunk. Ebből meritünk szünet nélkül. Csak néha magunk sem tudjuk, olyan ösztönszerü megszokás már. Tőlük tanultuk a tudomány és művészet szeretetét, a bölcselkedés mesterségét, az élet örömeiben való gyönyörüséget, a komolyságot és az igazság utáni olthatatlan vágyat.

Bennünk, a huszadik század gyermekeiben, kevés ugyan már a hellén szellem. Nem is lehettünk már olyanok, mint azok voltak. Nem nyugodt és zajtalan életünk folyása, nem szemlélődhetünk az események láncolatán, mert azt kivánjuk, ugy dolgozunk, hogy életünk vitorlája künn lebegjen a nyilt tengeren, ismeretlen világok és célok után. Már kikutattuk a föld belsejét, miénk az ég és a föld, meghóditjuk a levegőt és még mindig nem tudunk megpihenni és élvezni azt, a mit a magunkénak vallunk. A sötétségből fénybe értünk, de azért még nem tudtunk megnyugodni, mert hiányzik belőlünk az a biztos nyugalom a mely a régieket annyira jellemezte és munkájukat érettebbó, alaposabbá tette.

Nincs meg bennünk a nagy dolog áttekintése, sejtjük, hogy él bennünk az alkotó szellem, de a klasszikus fensőséges nyugalomnak hijján vagyunk.

És ugyanakkor, mikor azt hisszük, hogy munkánk, és diadalunk csak a magunk fáradságának eredménye, ha a multba egy pillantást vetünk, a rég letünt ó kor felé, ámulva fogjuk látni, hogy tudtak azok mindent, a mit mi tudtunk. És mert életük egyszerübb volt, gondolkodásuk és munkakörük nem ezer irányba széjjelforgácsolt, egységesebbet alkothattak, mint a mai század ideges, kapkodó gyermeke. A mivel mi ma messzebb tartunk, csak az elme káprázatos ragyogása, az idegek működése, nem a lélek összhangzó munkája.

Ha magunkkal kisérletezünk, és igy régi nagy tudós vagy iró, vagy bölcselő munkáját lapozzuk, annélkül, hogy tudnók, hogy kinek a műve, ha akár Plátó, akár Herodotosz, akár Plutarkos vagy Horác, ugy fogjuk élvezni irásaikat, mintha a kinyilatkoztatásánál volnánk jelen. Milyen törpék és kicsinyek a mi iróink és tudósaink, a mi államférfiaink, ha a régieket tanulmányozzuk.

A régieknek volt egy tételük, a mely igy hangzott: Ha Zeusz a földre jönne, ugy beszélne, mint Plátó!

És csakugyan, mindaz, a mit ma irunk és tudunk, akár logika, akár aritmetika, akár nyelvművészet, vagy széptudomány, bölcselet vagy szónoklás, mind-mind megvan és ott gyökerezik Plátóban. Huszonhárom évszázad úta a tudósok bibliája. Hozzá mérve eltörpülnek a többiek. Newton és Kopernikusz, Rabelais és Erazmusz, Kálvin és Spinoza, Rousseau és az Erzsébetkorabeli tudósok, az uj Platonikusok mind Plátóból, az örökké nagyból meritettek tudást és ihletet. Tőle tanultak, az ő eszméit folytatták és ő ott áll ma is, és vállán tartja az egész egyetemes tudós világot.

Plutarkoszról azt mondja Emmerson, hogy lehetetlen őt olvasnunk a nélkül, hogy ne éreznők, mint hullámzik a vérünk. Mintha az ő világa telve volna hősökkel, a kik lázba ejtenek bennünket és elraboljak álmainkat. Sehol, a hol könyveket tartanak és olvasnak, nem lehet Plutarkosz nélkül megmaradni. Mintha fényes nagy lakomára hivna bennünket és elbájol, elragad a házigazda ragyogó szellemével. Egész szindus Hellász ott ül az ő asztalánál, és nem alantos gyönyörüségnek részese.

És forgatván Tukidideszt, és Tacituszt, a bölcset, Herodoszt, a szellemest, Horáciuszt és a ma lekicsinyelt többi klasszikust, áunélkodva fogjuk látni, hogy mily kevés uj dolgot tudunk, és milyen nagyok és hatalmasak voltak tudásban a régiek.

A mit utánuk irtak, mind utánzás csupán. Es mérhetetlen időnyereség a régiekből tanulni és meriteni. Csak az örökbecsü marad meg évezredeken keresztül és a legnagyobbaknak, legkiválóbbaknak is ők voltak a szellemi vezetőik és maradtak mestereik.

HIREK.

Népszövetségi gyülés. Az orsz. kath. népszövetség *czelldömölki* csoportja husvét hétfőjén délelőtt ½ 11 órától fogva tartotta közgyülését az apátsági templom-téren. A nagyon sok jelenlevő (más vallásuak is) általános érdeklődése mellett a gyülést Bán János plébános nyitotta meg, majd Früchtl Ede hirlapiró beszélt hosszasabban. Utana dr. Vass József székesfehérvári theologiai tanár tartott hatalmas és sokszor szellemes tréfákkal fűszerezett beszédet. Már jól elmult dél, mikor Bán János megköszönte az érdeklődést és a kiküldöttek szives közreműködését, miután a gyülés felo-zlott.

Elhunyt lelkész. Stefanits István segédlelkész, aki ily minőségben Kemenesmihályfan is működött, nagykedden Szombathelyen levő lakásán elhunyt. Az ifju káplan sulyos bajat Meránban próbálta kezeltetni, de hiában való volt minden kisérlet; reménytelenül hagyta el a szanatóriumot. A jámbor életü lelkiatyát Istenbe vetett hite kisérte az örökkévalóság fényes honába.

A Ság-hegyen épitendő kápolna ügyére óhajtjuk felhivni a közönség figyelmét. A gyüjtés már néhány éve megindult és ennek eredménye a takarékpénztárban elhelyezett 1177 korona összeg, melyet Szabó József pénztáros, czelldömölki birtokos kezel. Az idei évben már a sági polgárok meg is kezdették a kőnek a helyszinére való hordását is, de sajnos, a buzgalom csakhamar ellankadott. A Horváth Testvérek épitési vállalkozók szivességből elkészitették a tervet és költségvetést. E tervek szerint a kápolna méretei a következők lennének: a kápolna belső szélessége 5·5 méter, hossza 7 méter, a torony magassága 14 méter; a falak vastagsága sághegyi terméskőből 80 cm. A költségvetés 2600 korona összeget tüntet fel, ha a tetőfát sikerül a nagybirtokosoktól adományképpen megnyerni. Az idei május 1-én tartandó nagygyülés igen jó alkalom lenne az érdeklődést felkelteni és a tenni valókat megbeszélni, miert is kérjük mindazok szives megjelenését, és támogatását, kik a kápolna mielőbbi felépitését óhajtják. A május 1-én tartandó hegymise alkalmával a sági templomban megtekinthető a kápolna modellje is 1:25 nagyságban, mely egyszersmint gyüjtőpersely gyanánt is szolgál. Ugy halljuk, hogy egy a sági erdőben tartandó nyári mulatság is tervben van a kápolna javára.

Távozó család. Tory György vendéglős folyó hó 20-án családjával együtt elköltözött városunkból, hogy átvegye a hévizi nagyvendéglőt.

Halálozás. Geiger Antal városunk tekintélyes polgára és elöljárója f. hó [illegible] életének 60-ik, házasságának 32-ik évében elhunyt. Temetése 18-án délután ment végbe nagy részvét mellett.

Korai hir. A »Fogadó« cimü vendéglős szaklap legutóbbi száma már mint positivumot közli, hogy Czelldömölkön Horváth József vasuti vendéglős étteremmel, kávéházzal és 20 vendégszobával fényesen berendezett szállodát épit s hogy ennek munkálatai a folyó évben már befejezést is nyernek. Ugy látszik, hogy a »Fogadó« rosszul értesült, mert amint tudjuk, az épitésre még az engedély sincs meg. Könnyen megeshetik az is, hogy a terv csak terv marad.

Léghajó városunk felett. Husvét napján délben sok nézője akadt annak a léghajónak, mely városunk felett lebegett. A léghajóról annyit tudtunk meg, hogy szombaton este 9 órakor indult Zürichből és Sárszentmiklós község mellett szállt le. A bentülők zürichi léghajósok voltak.

Zárlat feloldása. Inta, Felsőmesteri és Kenyeri községek, melyek eddig a száj- és körömfájás miatt zár alatt voltak, most a zár alól feloldattak.

Nagy téglakészlet a Tory-féle téglagyárban. A közönség soraiban rendszerint jó talajra találnak a rosszakaratu, tendentiosus hiresztelesek. Igy pl. sokan hitelt adnak ama koholmánynak, hogy a Tory-féle téglagyár téglái le vannak foglalva s hogy ennek folytán az ő kitünő iszapolt tégláiból senki sem szerezhet be magának. Eme hirekkel szemben a gyár tulajdonosa annak közzétételére kér fel bennünket, hogy ily téglát bárki is korlátlan mennyiségben kaphat.

Tüz Jánosházán. Folyó hó 18-án delután fél 1 órakor eddig ki nem deritett okból kigyulladt Jánosházán Kövér József pajtája s néhány pillanat alatt lángban állott a három szomszédos pajta is. Mire a kivonult tüzoltóság oda ért, az ötödik pajta is kigyulladt, de azt elnyomták. A nagy munkában a község főterén ismét megszólalt a vészkürt. A tüzoltók egy szakasza a főtérre sietett és még sikerült Stern növérek jégvermében lokalizálni a tüzet, mielőtt az nagyobb mérveket ölthetett volna. A kár legnagyobb része biztositás révén megtérül, kivéve Kövér József kárát mely 300 koronára tehető s biztositva nem volt. Az oltásnál a dukai, pálfai és karakói tüzoltó egyletek segédkeztek.

Az alkohol áldozata. Rozmán István rábakecskédi lakos Pápócon töltötte a husvéti ünnepeket. Jól mulatott, mert rózsás kedvvel, a szekéren táncolva dalolva hajtatott hazafelé. A sok alkohol elszéditette, leesett a szekérről s nyakát szegve, holtan terült el a földön.

A kivándorlás csökkenése. Mint Zágrábból jelentik nekünk, a kivándorlás Horvátországból a folyó év első három hónapjában, a mult év hasonló időszakához képest erősen megcsappant, körülbelül ugyanabban az arányban mint Ausztriából és Magyarországból. Alig harmadrész annyian vándoroltak ki az idei első negyedévben, mint tavaly az első három hónapkan.

Iskolaado. Az 1868. évi 38. tc. alapján a vallás és közoktatásügyi miniszternek 1887. március 22-en kelt 9628/7 sz. rendelete ezeket mondja: A létező felekezeti iskolába járó más felekezetű gyermekek szülei úgy járulnak az iskola költségeihez, mint azon hitfelekezet tagjai, mely az iskolát fönntartja; az iskola föntartási költségeihez a most említett törvény megállapításán felül való hozzájárulás tehát más felekezetet, önkéntes elvállalás esetét kivéve, semmi körülmények között nem terhelhet. Az 1892. évi augusztus 13-án kiadott 24959. sz. rendelet megkívánja, hogy a más felekezetű iskola költségeihez való hozzájárulás csak az iskola föntartásával járó rendes kiadásokra terjed, de rendkivüli beruházási költségekre nem terjeszthető ki. Katonai személyekre és nyugdijasokra a hitfelekezeti iskolai adó kivethető a vallás és közokt. miniszternek 1889. évi december hó 16-án 38659. sz. rendelete szerint, mely a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumhoz is elküldetett.

A protestans egyház püspökeit a kultuszminiszter április 28-ra értekezletre hivta össze, hogy velük a kongrua ujólag való szabályozásáról, illetőleg fölemeléséről tanácskozzék. Ha az értekezlet a miniszter tervezetét elfogadja, az már a nyári szünet után törvényjavaslat alakjában a tisztelt Ház elé kerül.

Rövid zárlat. Akárhányszor olvasuuk a hirlapokban a rövid zárlatról, különösen mikor a rövid zárlat okozza a tüzveszedelem keletkezését. Hogy mi az a rövid zárlat, e kérdésre egy szakember következő magyarázattal válaszolt: Rövid zarlat a villamos áramnak mellekutra való kifutása hibás szigetelés következtében; ennek egyik következménye az, hogy az eredeti áramkörben az áram gyengül, a másik következmény pedig az, hogy a mellékpályán rövid lévén az áramkör, a vezeték izzásba jön és igy tüzveszedelmesse válik. Egy másik kérdésre ezt válaszolta: A fecske bátran ráülhet a villamos vezeték drótjára, mert nincs összeköttetésben a földdel, hanem a levegőben lebeg, mig az ember a villamosságot jól vezető és villamossággal többé-kevésbbé telitett földön állván, reá nézve a vezeték érintese veszedelmes.

Vasvárról irják, hogy egy paraszternber a városban beteg tehenek tejét árusitotta, mitől több ember valóságos szaj- és körömfájás-betegségébe esett. Igy járt egy ismert ügyvéd is. Szigoru vizsgálat folyik, de az orvosok azt hiszik, hogy csak rövid ideig tart a lakosok között ez a járványos betegség, mert kellő intézkedések tétettek a terjedése ellen.

A Hazinyultenyesztők Országos Szövetsége Budapest (Csillaghegy) tegnap tartotta közgyülését a Köztelek gyülésteremében. A Lipthay Frigyesné báróné, született Lázár Bors Margit grófnő vezetése alatt álló egyesület évi jelentéséből megismertük a Szövetség rendkivül gazdag közgazdasági tevékenységét, amelyből csak a következőket kivánjuk kremelni: 1. A »Házinyultenyésztő« cimü könyvecskéjét 50.000 példányban kinyomatta s minden érdeklődőnek ingyen küldte meg s ezentul is megküldi, amivel főleg a gazdaközönséget és kisembereket kivánja a nyultenyésztéssel megismertetni. 2 Csillaghegyi 500 ketreces nyultelepén állandó nyulkiállitást és vásárt tart fenn a Szövetség tagjai kifogástalan, egészséges állataiból, amivel a tenyészanyag beszerzését és értékesitését könnyiti meg és mintaszerü berendezést és állatokat mutat be. 3. A Székesfőváros Központi Vásárcsarnokban állandóan friss házinyul hust árusit kg.-ként 1·20 K-ért. Ezzel a főváros élelmi piacát támogatja, hozzájárul a husdrágaság enyhitéséhez és a nyultermelvények értékesitését megoldotta. 4. Nyulgerezsnák kidolgozását elvállalja. 5. Hivatalos lapja a Házinyultenyésztés és Értékesités állandóan irányitója és tanácsadója a tenyésztőknek. 6. Az orszag minden részében számtalan előadást tartott a házinyultenyésztésről. 7. A Szövetség irodája bárkinek felvilágositással szolgál nyultenyésztési ügyekben. 8. Mérsékelt áron ad barkinek tenyésztő anyagot, vagyontalanoknak pedig teljesen ingyen, tehát mindenkinek módot nyujt arra, hogy ezzel a hasznos gazdasági ággal nagyobb áldozat nélkül foglalkozzék, olcsó hushoz jusson és szép mellékjövedelemre tegyen szert.

Fegyvertartási tilalom. Franciaországban és Németországban megszigoritották a revolverek s más ily kézifegyverek vásárlását és tartását. Elejét akarják ezzel venni, hogy gyermekek kezébe ne igen kerülhessenek fegyverek, mert azt tapasztaltak, hogy az igy történő balesetek folyását szaporodnak. Ez a tapasztalat nálunk is megvan s e célból hasonló szigoru törvényről itt is kivánatos volna gondoskodni.

A Delaware szőlőfajtáról a magy. kir. földmivelesügyi minisztérium kiadásában megjelenő »Gyümölcskertész« cimü szaklap, mely a községi faiskolák hivatalos közlönye, a következőképpen nyilatkozik: Ez a fajta távolról sem az, aminek sok kereskedő hirdeti. Filloxéra ellentálló képessége gyönge, termőképessége igen csekély, hosszu metszés mellett is igen keveset terem, tenyészete igen lassu, fürtjei, bogyoi kicsinyek; a bogyók vastag héjuak, nem nagyon levesek, kellemetlen, üres, idegen mellékizzel terheltek. Gyökerező és megeredesi képessége igen rossz, az oltásokat rosszul türi, talajigenye nagy; köves, soványtalajban hamar kipusztul. Összes jótulajdonságai, hogy a peronoszpora, oidium, antraknozis stb. nem támadja meg s fürtjei összel a rothadásnak ellentállanak. Mindezeket egybevéve nem szorul további bizonyitásra, hogy a Delaware, melynek különben feher és vörös fajtája van, nagyban való termesztésre nem ajánlható.

A Delta diadala. Nem a Duna, nem a Nilus deltájáról van szó, egy magyar ipartermékről, mely »Delta« néven kerül forgalomba és most, ébredező tavasszal aktuális. A *„Delta"* keritkezésre alkalmas elsőrendü sodronyfonat. Ezt a »Delta« fonatot egy kiváló, régen elismert hazai cég, Kollerich Pál és fiai gyártják s szállitják. A »Delta« egyetlen szegéllyel ellátott bekeritéshez alkalmas anyag, mely kifeszités után teljesen sima, erős, alakját nem változtatja. Azért a legkeresetebb sodronyfonat. Különösen alkalmas szőlő, gyümölcs és konyhakertek, gazdasági udvarok bekeritésére, legbiztosabb védelem vadkárok ellen. Két minőségben és 6—6 féle huzalvastagságban kapható különféle szélességekben. Kimeritő ismertetéssel és mintákkal, árjegyzékkel készségesen szolgál: *Kollerich Pál és fiai* első magyar sodronyszövet, fonat és szitaárugyára, Budapesten, IV. Ferenc-József rakpart 21.

Kellemetlen dolog. Valaki folyton arról panaszkodott, hogy gyakran, még teli időszakban is, a lábizzadás kellemetlenkedik neki. Erre nézve egy orvos azt tanácsolta, hogy a lábat minden reggel meg kell mosni, azután alaposan szárazra törölni és szalicilsavas hintőporral (amit a patikában olcsón lehet kapni) be kell hinteni bőven és azután száraz harisnyát kell huzni és mindenkor olyan cipőt lábán. Egy hónapi kezelés után meg badulni kellemetlen bajától. A lábvizbe ecetet vagy timsót is tehet.

Ingyenes fürdőkalauz. A magyar fürdők felvirágoztatásának ügyét legrégebben szolgálja a »Fürdők és Nyaralóhelyek« cimü magyar fürdőkalauz, melynek XV. évfolyama dr. *Fodor* Oszkár gondos szerkesztésében most hagyta el a sajtót. A diszesen kiállitott és számos illusztrációval tarkitott könyv hü tükre a magyarországi fürdőviszonyoknak. A müvet nemcsak ingyen kapja bárki, aki a »Fürdők és Nyaralóhelyek« kiadóhivatalához Budapest, Dohány utca 39. fordul, hanem a könyvet a kereskedelemügyi miniszter egy rendelete folytán az államvasutak összes kocsijaiban is helyezi a kiadóhivatal. — A Fürdők és Nyaralóhelyek az egyetlen magyar fürdőkalauz, mely kizárólag 20 fillér portódij ellenében egész éven át bárkinek ingyen áll rendelkezésére.

Uj okmánybélyegeket bocsát ki a kincstár a nyáron, amelyek nagyobbak lesznek az eddigieknél. Az uj bélyegek papirja nem olyan lesz, mint a mostaniaké, hogy minél nehezebben lehessen hamisitani.

Kinos kérdések. — Hogyan mondja az udvariatlan orvosnövendék a kis lánynak, hogy halligasson?

— ? ? ?

— Médikus!

CSARNOK.

Szarvas helyett szamár.

A városi ember azt hiszi, falun megöli az unalom az embereket. Nagy tévedés. Minél kevesebb a falu, annál jobban összetart az a néhány kabátos ember s az ilyen kis körben terem még meg az igazi humor; tréfákon törik a fejüket s ha nincs uj tréfa, felujitják a régieket. Régi vicc, hogy Tolnamegye egy ismert puskásával meglövették a szamarat szarvastehen helyett. De hogy ezt most meglehetett ismételni, még pedig figyelmeztetés ellenére, sőt fogadás után, ez már kimeletlen, pedig megtörtént.

A falut nem mondhatjuk meg, mert falun az emberek szeretik nagyon a tréfát, de csak ha — másról van szó. A jegyző, a főerdész, a postamester és az evangélikus pap minden este összejöttek tarokkozni Sománál. A segéd ur is ott szokott lenni, de ő csak töltött és kurizált a vérőshaju, kékszalagos Rózsikakisasszonynak. Szeptemberben a jegyző ur néhányszor megvárakoztatta a társaságot, mert szarvaslesre járt urodalmi erdő alá.

— Maga is egyszer majd meglövi a szamarat szarvas helyett — mondta neki egy izben a főerdész.

— Az ki van zárva, — felelte a jegyző — mert én csak arra lövök, amit tisztán látok.

Szó szót követett, végül fogadtak, (mert falun mindig fogadnak), még pedig — mivel a segéd ur sürün töltögetett — száz forintba.

Elmult a holdvilág, a jegyző nem járt ki többet lesre, meg is feledkezett a fogadásról. Egyszer csak megjelenik a hires orvvadász hirében álló Knottweld Hanzi az irodában és

elmondja, hogy három este egymásután szarvasokat látott a határ [illegible] két tehenet.

— Hol?

— A c-ákóhegyen a lucsisból jönnek ki, amint az öreg körtefa van, ahun a Wimmer András hajdinája volt.

— Hány órakor?

— Nekem órám nincs, de már jó sötét volt tegnap, a luteránusoknál alkonyatra harangoztak.

Másnap persze a vizmosásban ült a jegyző, a nagy körtefa alatt.

Már sejtjük, hogy a Hanzi ezért borravalót kapott és pedig nem a jegyző urtól.

A nap lement. Nyomában a kék ég bibarvörösre, majd narancssárgára és végül tengerzöldre változik. A fenyvesben a felgalyazó fácánok kakatolnak, elől a mezőben egy nagy fakó gazos fölött három bagoly kóválygó puha, nesztelen repüléssel. Valahol messze egy róka tutul, aztan csend van. Kibujik az újhold is, végül megszólal a luteránus templomban az alkonyi harangszó.

És ime, a vad milyen pontos, a fenyvesben zörgés hallik s kilép a szarvasbika..

Ebben a pillanatban a jegyzőnek eszébe jutott a mar elfelejtett fogadás. Elmosolyodott, hisz tisztán látszik az agancs: tévedés lehetetlen.

Feltérdre ereszkedett, nyugodtan célzott [illegible] Bálkon maradt.

A hold előbujt, egy fehér mözs, ereszkedett sötét lett. Csak a kezével tapinthatta meg a boldog puskás az agancsot: bizony egy kicsit gyenge. Aztán elment a Hanzihoz, hogy hamar fogjon be, megvan a szarvas, a felesége meg az apja is jöjjenek ki segiteni.

Közben a lövésre arra jött az uradalmi jáger. Éppen fölrakták a kocsira a szarvast. A jáger egyenesen átment a szomszéd faluba a csendőrökhöz. Az őrmester papucsban, pipával a szájában, ujságot olvasott. De mikor hallotta, hogy a jegyzőről van szó, azonnal fölszerelt, mert holmi falusi hatalmi kérdések miatt nem a legjobb viszonyban voltak. És mert tilalmi időben szarvasbikát lőtt. Kétség nem lehet, a jáger megismerte a Knottwedl Hanzi két szürkéjét és a jegyző hangját, a mint azt mondta: »A szarvara vigyázzatok.«

Először a Hanzihoz mentek a csendőrök. Az nem tagadta a dolgot. Azután a jegyzőhöz a szarvast lefoglalni. Itt aztán kiderült a dolog, hogy a jegyző ur bizony elvesztette a száz forintot, mert meglőtte a — szamarat.

Megmutatták az egybegyült cimborák az őrmesternek az agancsot is. Igen ügyesen volt felszerelve, szijjal jól oda lehetett erősiteni a szamár fejéhez. Nem csoda, hogy a jegyző ur agyonlőtte.

RÉPCZELAKI

SAJT

különlegességek

kizárólag elsőrendü minőségben és legolcsóbb árért ajánl

STAUFFER és FIAI

sajtgyárak vállalata

Répczelak (Vasm).

Kitüntetve: Budapest, Páris, London, Prága, Stuttgart, Moutier.

Az egész országban minden gazdánál dicséretet és nagy megelegedést aratnak

BENZIN és NYERSOLAJ

MOTOROS

CSÉPLŐKÉSZLETEK

Minden gazda maga kezelheti, nem kell gépész, sem hatósági engedély.

Rendkivül olcsó és tiszta piacképes cséplés, már 4 lóerejü gépeknél is egész 20 lóerőig.

Motorainkkal a községben a házak között az udvarban szabad csépelni.

Szives figyelmébe! Minden gazda, ki egy motoros cséplőkészlet beszerzésének még csak gondolatával is foglalkozik, kérje egy levelezőlapon képes árjegyzékünket — ingyen és bérmentve küldjük. — és abban oly fontos adatokat talál, hogy azonnal mindenben teljesen tájékozva lesz.

Bérmentes szállitás az ország minden állomására

Legujabban megállapitott igen előnyös árak és kényelmes feltételek.

KELLNER ANTAL és FIA

BUDAPEST, VÁCZI-UT 4. SZ.

Szerkesztői üzenetek.

D. Gy. Szombathely. Versét nem közölhetjük; gyenge alkotás.

Vásáros. Legyen nyugodt, majd eljön annak az ideje.

S. K. Pál. Nincs ok az aggodalomra. Meg igen messze jár tőlünk s ott is mulóféiben van.

Kiadó lakás.

A Rákóczy-utca 34. számu házban julius vagy augusztus hó 1-re kiadó egy modern kényelemmel és izléssel berendezett

urilakás

3 szobával és nappalinak is használható tágas előszobával, továbbá minden hozzátartozó mellékhelyiséggel és **külön diszes udvarral.** Esetleg az egész ház eladó. Bővebbet az ott lakó tulajdonosnál.

KEDVEZMÉNY LAPUNK ELŐFIZETŐINEK!!

BÉVÁRDY GYULA

RÓZSI

ÉS EGYÉB ELBESZÉLÉSEK

cimmel novella-kötetet adott ki. A százon felül oldalra terjedő kötetben egy csomó igen sikerült elbeszélés van, melyekben az iró megfigyelései, impressiói annyira figyelemreméltóak, hogy bátran s a legmelegebben ajánljuk a kötetet kedvezményül lapunk olvasóinak.

Mindenki, aki lapunkra előfizet, megkapja a művet, ha ezen igényét velünk közli s **40 filler** dijat hozzánk beküldi.

A mű bolti ára:

2 korona.

„H-I-I-T" — Papa megengedte! Hisz valódi **JACOBI-féle Antinicotin**-cigarettahüvelyek fadobozokban!

Vigyázzon! Csakis a »JACOBI« jelzéssel valódi!

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár

BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37. SZÁM

Megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet létesit és ezáltal módot nyujt a nagyérdemü közönségnek arra, hogy cegét — **a csomagolás és póstakoltségek mellozesevel** — közvetlenül felkeresheese.

Czelldömölkön Német Márkus

vette át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszitő és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végáruk, szőrmék stbiek vegytisztitását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztitását és fehérnemüek mosását is.

A nagyérdemü közönséget biztositva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairól, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbizatást kér a

Kovald Péter és fia cég

Ló-árverési hirdetmény.

Méltóságos gróf Erdődy Sándor cs. és kir. kamarás ur sági méneséből 13 db. 2 éves és 12 darab 1 éves magas félvér csikó Alsóságon a majorban f. évi május 2-án d. u. fél 3 órakor nyilvános szóbeli árverés utján fog eladatni.

Bővebb felvilágositással szolgál alulirt jószágigazgató

Alsóság, (Vasm.) **REMETE DÉNES.**

NAGY PÁL

czelldömölki férfi-divat terme

Hollósy-tér, az apátsági székházban

A budapesti szabászati tanfolyamon elsajátitott legujabb szabás szerint készülnek a legkényesebb igényeknek is megfelelő

uri, papi, sport és egyenruhák

jutányos árakon.

A divatterem mellett a t. közönség kényelmére

szövetraktár áll rendelkezésre,

hol is a legdivatosabb, jó minőségü szövetek idény szerint

nagy választékban beszerezhetők.

és magas jutalék mellett alkatmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hacht Bankház Részvénytársaság
Budapest, VI., Ferenciek-tere 6.

Magastörzsü gyümölcs, akác és rózsafa eladás.

Alma 60, körte 80, cseresnye 60, **rózsa kiváló fajokban** 80 fillér darabonként.

Akác sorfa ezre 200 korona.

Gróf Esterházy tiszttartósága
Kemenesmagasi.

Az a hölgy

aki az egészséges borápolással törődik, főkép a pattanásokat eltüntetni, továbbá fehér arcszint és puha bőrt szerezni óhajt, csak

Stockenpferd-liliomtej-szappannal

(védjegy: vesszőparipa) mossa magát.

Gyár: Bergmann & Co. Tetschen a/E.

Darabja 80 fillérért kapható gyógytár, drogéria és illatszer-üzletben.

Kondor József és Schütz Gyula
sirkőraktára
Czelldömölk, a Kossuth Lajos-utcában

Ugy egyszerü, valamint modern, művészi kivitelü siremlékekben nagy választék

Szőlőoltványok,
és vesszők

beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hirnévnek örvendő

SZŰCS SÁNDOR FIA

bihardiószegi szőlőoltványtermelő cég fióktelepét CZELLDÖMÖLKÖN (Vasm.)
Iroda: Kórház-utca 15.

Képes árjegyzéket tanulságos tartalommal ingyen és bérmentve küld a czelldömölki fióktelep. Ezen árjegyzéknek egyetlen házból sem szabad hiányozni, mert sok hasznos dolgot tartalmaz, tehát mielőtt bárki is oltványt vagy vesszőt venne, elne mulassza ezen árjegyzéket egy levelező lapon kérni.

Villamos erőre berendezett
asztalos műhely.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy Czelldömölkön, a Ferencz József-utcában levő

asztalos műhelyemet

villamerőre berendezett gépekkel szereltem fel; miáltal képes vagyok megrendelőimet sokkal olcsóbban kiszolgálhatni.

Elfogadok épület és butormunkákat, azonkivül az asztalos ipar keretébe vágó mindenféle munkát, melyet a legpontosabban, gyorsan és kifogástalanul teljesitek.

Ugy helybeli, mint vidéki szaktársaim munkáikat villamerőre berendezett mühelyemben előkészithetik, ami a mai drága munkabér mellett nagy megtakaritást jelent.

Teljes tisztelettel
BERECZ LAJOS
épület és butorasztalos.

BORSZÉKI

gyógy és üditőviz.
A szénsavas ásványvizek
KIRÁLYA!

Angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üditő és hüsitő ital a legelső minden vizek között

Kapható: GAYER GYULA utóda
CZELLDÖMÖLK.

A VASMEGYEI

Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ÁRUOSZTÁLYA

SZOMBATHELY.

Ajánl: Mindennemü mezőgazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket, **benzin- és nyersolajmotorokat, cséplőgép-garnitúrákat, gép- és nyersolajat,** müszaki cikkeket, zsák, ponyva és kötél árukat, mindennemü **mütrágyát kartellen kivül,** vetőmagvakat, erőtakarmányokat, **belföldi és porosz küszenet, kovácsszenet,** meszet és cementet, tüzoltó-felszereléseket stb. stb.

Mérsékelt árak!

Méltányos fizetési feltételek!

Központi iroda: Kőszegi-u. 2.

Raktár: Széll Kálmán u 25.

Arajánlattal és költségvetéssel dijmentesen szolgálunk.

Képviselőt minden községben keresünk.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a KIADÓHIVATAL.

Szőlőoltványok

Huszonöt legjobb bor és csemegefajban még negyvenezer darab.

Csabagyöngye!

oltvány és nemes simavesszők.

Európában a legkorábban erő fajszőlő, drágán fizetett piaci ujdonság. Minden kisebb házi kertben is termelhető, lugasnak is kitünő faj.

Piros Deleware

negyven hektoliter terem holdanként, melyért irásban jótállok.

Elgyökereztetve minden szál simavessző megfakad, erre nézve utasitás mellékeltetik minden küldeményhez. — Május végén is ültethető. — Bővebb leirást, szines képeket és árjegyzéket ingyen küld:

NAGY GÁBOR, KÓLY

(Biharm.) posta-, távirda- és telefon állomás.

A köztudatba ment át, hogy csakis

Kállai Lajos motorgyára

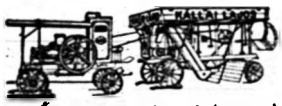

Budapest, VI. Gyár-utca 28.

szállitja **teljes jótállás mellett** a lehirnevesebb motorcséplő készleteket.

Saját érdekében kéljen minden gazda disz-főárlapot, melyet ingyen, bérmentve küld a gyár.

Fontos figyelmeztetés! KÁLLAI LAJOS hirneves motorgyára nem tévesztendő össze más KÁLLAI nevü céggel.

Singer Ferenc

m. kir. államvasuti órás- és ékszerész

Pápa.

Szállit a legelőnyösebb feltételek mellett bámulatos olcsó áron mindennemü **arany-, ezüst- és ékszer-árut,** valamint fali- és **zsebórákat. Minden óra, mely nálam vásároltatik, másodpercnyi pontossággal szabályozva van.** — Óriási készlet ezüst evőkészletekben, amelyek szigoruan a napi árfolyam szerint lesznek eladva **Arajánlattal és választékkal a legn. készséggel szolgálok**

Részletfizetésre is!

ÉPITTETŐK FIGYELMÉBE!

Mint épitési vállalkozó, működésemet *Sárvár és vidékére* kiterjesztem óhajtván, e célból *SARVÁROTT* (Villanytelep-utcában) egy *képesitett épitőmester* közreműködésével

műszaki irodát

nyitottam.

Vállalkozom az épitésnek terén előforduló mindennemü munkákra **szolid kivitelben, jutányos árak és kedvező fizetési feltételekkel.**

Kiváló tisztelettel:

Günsberger J. Jenő

épitési vállalkozó.

Fa-és cstelep: Keményegerszeg n.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyüzemü könyvnyomdájában, Celldömölkön.